Opracowanie Mapy Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski oraz analiza rozmieszczenia powierzchni monitoringowych w monitoringu przyrodniczym [Mapplanta]

Termin: 2026-09-16 - 2028-10-09

Kierownik w IGiPZ PAN: Andrzej Affek

Wykonawcy: Andrzej Affek, Zofia Jabs-Sobocińska, Ewa Kołaczkowska, Anna Kowalska, Katarzyna Krasnodębska, Jacek Wolski, Martyna Zarzycka

Akronim: Mapplanta
Program: FEnIKS - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowiska
Instytucja zamawiająca: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Numer projektu: GIOŚ/ZP/247/2026/DMŚ/FENX

(projekt zamawiany)

Projekt MAPPLANTA ma na celu opracowanie nowej, szczegółowej i numerycznej mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski, przygotowanej z wykorzystaniem współczesnych danych środowiskowych, danych o zbiorowiskach roślinnych, metod GIS oraz modelowania przestrzennego.

Potencjalna roślinność naturalna opisuje roślinność, jaka mogłaby ukształtować się w danych warunkach siedliskowych przy ustaniu bezpośredniej działalności człowieka. Jej rozmieszczenie odzwierciedla zatem przede wszystkim przestrzenne zróżnicowanie warunków klimatycznych, glebowych, geomorfologicznych i hydrologicznych. Mapy potencjalnej roślinności naturalnej są wykorzystywane m.in. w badaniach ekologicznych i geobotanicznych, ochronie przyrody, ocenie przekształceń środowiska oraz planowaniu monitoringu przyrodniczego.

W ramach projektu zostanie utworzony zintegrowany, ogólnopolski zestaw danych opisujących warunki środowiskowe oraz występowanie zbiorowisk roślinnych. Analizy obejmą m.in. cechy podłoża i gleb, rzeźbę terenu, warunki klimatyczne i hydrologiczne oraz informacje pochodzące ze źródeł kartograficznych i danych fitosocjologicznych. Na tej podstawie określone zostaną związki między typami roślinności a warunkami siedliskowymi.

Kolejnym etapem będzie opracowanie i przetestowanie metody klasyfikacji przestrzennej, pozwalającej przewidywać typ potencjalnej roślinności naturalnej na obszarze całego kraju. Wyniki modelowania zostaną poddane weryfikacji z wykorzystaniem niezależnych danych oraz szeroko zakrojonych badań terenowych, służących zarówno uzupełnieniu wiedzy o zależnościach roślinność–środowisko, jak i ocenie jakości opracowanej klasyfikacji.

Głównym rezultatem projektu będzie ogólnopolska cyfrowa mapa potencjalnej roślinności naturalnej, przygotowana w wersji rastrowej o rozdzielczości 50 m oraz zgeneralizowanej wersji wektorowej o dokładności odpowiadającej mapie 1:100 000, wraz z dokumentacją, metadanymi i materiałami umożliwiającymi jej publikację w usługach mapowych.

Istotną częścią projektu będzie również ocena możliwości wykorzystania nowej mapy w monitoringu przyrodniczym. Powstanie ekspertyza dotycząca rozmieszczenia powierzchni monitoringowych i ich reprezentatywności względem potencjalnego zróżnicowania siedliskowego Polski. Analizy te mają pomóc w ocenie, w jakim stopniu istniejąca sieć monitoringu odzwierciedla pełne spektrum warunków przyrodniczych kraju oraz gdzie występują potencjalne luki przestrzenne.

MAPPLANTA łączy kompetencje z zakresu geobotaniki, geoekologii, systemów informacji geograficznej, analizy danych przestrzennych i modelowania środowiskowego. Projekt ma dostarczyć zarówno nowej wiedzy naukowej o zależnościach między roślinnością a środowiskiem, jak i praktycznego narzędzia wspierającego ochronę przyrody i monitoring środowiska w

Polsce.

Projekt realizowany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i finansowany ze środków programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS).